

JACOBSHOSPICE

Het Bijna Thuis Huis

Jaarverslag 2015

VOORWOORD

Al weer een jaar geleden nam ik het voorzittersstokje over van Peter van der Kun. Sindsdien ben ik betrokken bij het Jacobshospice en ervaar ik hoe het is bij te dragen aan de bijzondere doelstelling van het hospice. Het is mooi te zien hoe een groep betrokken vrijwilligers, coördinatoren, artsen en verpleegkundigen met elkaar samenwerken om onze gastbewoners te begeleiden in de laatste fase van hun leven.

Dat is geen sinecure, het luistert (letterlijk en figuurlijk) nauw om gastbewoners en hun naastbetrokkenen te ondersteunen bij een waardig levenseinde.

Dat gaat niet vanzelf. Daarvoor is permanente coördinatie, educatie en overleg nodig. Maar bovenal zijn het de persoonlijke drijfveren en competenties van alle betrokkenen om dit werk, ieder vanuit zijn/haar eigen verantwoordelijkheid, te willen en kunnen doen.

Daar is grote bewondering voor, in en buiten het Jacobs-hospice.

Dit jaar is de samenstelling van het verpleegkundig team gewijzigd.

Interne samenwerkingsproblemen lagen hieraan ten grondslag. We betreuren dat ten zeerste, omdat we jaren fijn hebben samengewerkt met de betrokken verpleegkundigen. De nieuwe collega's kunnen rekenen op een warm welkom.

Eind 2015 heeft Remco Duivenvoorden het bestuur verlaten. Met zijn vertrek is een einde gekomen aan een lange geschiedenis in het Jacobshospice, dat erg veel aan hem te danken heeft. Het bestuur zal in 2016 een vervanger voor Remco benoemen.

Tot slot een welgemeend 'dank u wel' voor ieders inzet. Het is hartverwarmend te zien hoe het Jacobshospice zich heeft ontwikkeld tot een huis waar waardig sterven mogelijk is.

A. Schinkelhoek, voorzitter van het bestuur van het Jacobshospice

H.A. Offens, secretaris

A.A. van Rhijn, penningmeester

J.C.A. de Mol van Otterloo

HET JACOBSHOSPICE IN 2015

Bewoners

In 2015 hebben wij 93 gastbewoners begeleid in de laatste fase van hun leven, onder wie 41 mannen en 52 vrouwen.

Zeven bewoners hadden een niet-westerse achtergrond. De gemiddelde verblijfsduur was 20,3 dagen. De gemiddelde leeftijd was 76 jaar.

Externe samenwerking

Een van de coördinatoren heeft zitting in het bestuurlijk platform van het Netwerk Palliatieve Terminale Zorg Haaglanden en een coördinator neemt deel aan het netwerkoverleg van deze organisatie.

Daarnaast neemt een van de coördinatoren deel aan het platform 'Dood gewoon in Den Haag'.

Gastlessen en cursussen

Algemeen coördinator Annemarie van Veldhuizen levert scholing aan verpleegkundigen, ziekenverzorgenden en anderen, al dan niet in opleiding. Zo verzorgt zij bij de basisscholing Palliatieve Zorg Verpleegkundigen en Verzorgenden het thema 'Communicatie bij rouw en verlies'. Deze scholing wordt georganiseerd door het Netwerk Palliatieve Zorg Haaglanden. Ook geeft zij gastlessen aan het ROC Mondriaan. Voor meer informatie zie onze website.

Nazorg

Regelmatig komen nabestaanden van gastbewoners enige tijd na het overlijden langs in het hospice om nog even een kopje koffie of thee te drinken en na te praten over het verblijf hier en herinneringen op te halen. Soms zijn mensen hier zo'n lange tijd intensief geweest dat zij op deze manier weer langzaam van het hospice kunnen loskomen. Daarnaast hebben wij regelmatig contact met de nabestaanden van onze gastbewoners.

In 2015 hebben wij twee herinneringsbijeenkomsten gehouden waarbij er zo'n 40 bewoners per viering werden herdacht.

Voor onze herinneringsbijeenkomsten mochten wij wederom gebruik maken van de 'Glazen Zaal' in Den Haag. Wij zijn heel dankbaar dat wij deze zeer sfeervolle ruimte van de Liberaal Joodse Gemeenschap hiervoor mogen gebruiken. Bij de organisatie van de herinneringsbijeenkomsten worden wij ondersteund door ritueelbegeleider Carola van Kruijswijk.

Maatschappelijke stagiairs

Dit jaar hebben wij maar liefst 17 maatschappelijke stagiaires mogen begeleiden in ons hospice. Zij lopen mee met de gastvrijwilligers en kunnen op die manier een kijkje nemen in ons huis. Ze helpen bij de ontvangst van het bezoek, het dekken van de tafel, het aanbieden van koffie of thee en andere huishoudelijke taken. Het aantal stage-uren varieert van totaal 8 uur tot 32 uur; dit is per school verschillend. De stagiaires kwamen van diverse scholen, waaronder het Diamant college, Christelijk Gymnasium Sorghvliet, Zandvlietcollege, Wateringseveld College en het Zuid-West College.

Vrijwilligers

De vrijwilligers vervullen een hele belangrijke rol in het hospice. Zij maken het hospice tot een Bijna Thuis Huis door hun liefdevolle zorg en aandacht voor de gastbewoners en hun naasten.

Afgelopen jaar is een aantal vrijwilligers gestopt met het werk in het hospice. Wij hebben weer nieuwe vrijwilligers aangenomen voor diverse activiteiten. In de zomer van 2015 hebben we een oriëntatiecursus gegeven, waarbij zes nieuwe vrijwilligers aan bed zijn opgeleid. Deze cursus beslaat zes dagdelen, waarbij we stilstaan bij eigen verlieservaringen, houding, communicatie en de eigen kwetsbaarheid.

Aansluitend hierop hebben zij van de verpleging een gerichte scholing gekregen om het verpleegkundig team in de dagelijkse zorg te kunnen ondersteunen.

Ook heeft een aantal vrijwilligers een tweedaagse training gevolgd bij de VPTZ (Vrijwilligers Palliatieve Terminale Zorg).

Naast deze vrijwilligers aan bed zijn er ook gastvrijwilligers in huis aanwezig die diverse taken verrichten, zoals het bezoek een warm welkom geven. Ook zijn er vrijwilligers voor het bijhouden van de tuin, klusjesmannen, vrijwilligers die boodschappen doen, een aantal koks, een tekstschrijver en twee vrijwilligers die ons helpen bij de PR. Al deze vrijwilligers samen vormen de mantel van het hospice.

In 2015 waren Annette Stehouwer en Toos Govers tien jaar bij ons in dienst. Thea van Kuijen was maar liefst 15 jaar in dienst. Toos Govers is een nieuwe tuinvrijwilliger aan het inwerken, omdat zij van plan is in 2016 met haar werkzaamheden te stoppen.

Het coördinatieteam
Annemarie van Veldhuizen
Lieke Mouthaan
Wilma Siccama-Singeling
Ciska van Helsdingen

ZORG IN HET HOSPICE

Medische zorg

De gastbewoners ontvangen de medische zorg bij voorkeur van hun eigen huisarts. Zo nodig staat een van onze hospice-artsen hen bij. Als de eigen huisarts de begeleiding niet op zich kan nemen, neemt een van de hospice-artsen de zorg over. Zij zijn gespecialiseerd in het verlenen van palliatieve zorg.

De hospice-artsen adviseren daarnaast de coördinatoren en het verpleegkundig team van het hospice. Ook geven zij scholingen en nemen zij deel aan het wekelijkse multidisciplinaire overleg.

De medische zorg is vooral gericht op een optimale pijnbestrijding met veel aandacht voor lichamelijk comfort en geestelijk welzijn. Deze zorg zal er nimmer op gericht zijn om een leven kunstmatig te verkorten of te verlengen.

In 2015 hebben de hospiceartsen weer deelgenomen aan de wekelijkse multidisciplinaire overleggen over alle aanwezige bewoners. Het viel hen op dat enkele bewoners in een hele zieke toestand naar het hospice kwamen en soms diezelfde dag al overleden.

Een zorgpunt was het vertrek van enkele zeer ervaren verpleegkundigen uit het team. De hospice-artsen hopen dat het verpleegkundig team weer spoedig op volle sterkte is.

Helaas heeft onze collega Annick Linders het team van hospiceartsen verlaten; zij is gaan werken in een andere praktijk.

De hospice-artsen
Paulus Falke
Richard Starmans

Fysiotherapeutische zorg

De fysiotherapeutische zorg in het Jacobshospice is gericht op comfort, tevredenheid en kwaliteit van leven. Aandachtspunten zijn vooral ademhaling, mobiliteit en pijn. Er zijn bewoners die door hun fysieke toestand veel op bed moeten liggen. Fysiotherapie kan verlichting geven voor de pijn die gepaard kan gaan met in bed liggen of met de aandoening.

Ongeveer een kwart van de bewoners heeft last van ademhalingsproblemen. Fysiotherapie kan bijdragen aan een comfortabele en ook betere houding, ademhalingstherapie, ontspanningstherapie, advies en ondersteuning bij ventilatie. Fysiotherapie kan ook de kwaliteit van leven verbeteren door advies, begeleiding en gerichte oefeningen bij houdingen en bewegingen. Wij kunnen aanpassingen verrichten, onder meer door hulpmiddelen aan te bieden. Ook zijn wij betrokken bij het voorkomen van decubitus (doorligwonden).

De hospice-fysiotherapeuten
Hans Koning
Friso Postma (achterwacht)

Verpleegkundige zorg

De palliatieve terminale zorg die wij als verpleegkundigen geven is een benadering die de kwaliteit van het leven verbetert van gastbewoners en hun naasten die te maken hebben met een levensbedreigende aandoening. Dit doen wij door middel van het voorkomen en verlichten van lijden, door de vroegtijdige signalering en zorgvuldige beoordeling en behandeling van pijn en andere problemen van lichamelijke, psychosociale en spirituele aard. Het doel is het bereiken van de best mogelijke kwaliteit van leven voor zowel de gastbewoner als voor zijn naasten.

Ook in 2015 hebben wij onder medische supervisie van de (hospice-)artsen en in samenwerking met de coördinatoren, geschoolde vrijwilligers, SVT (specialistisch verpleegkundig team), Helpdesk Palliatieve Zorg Haaglanden, de fysiotherapeuten en de Transvaal apotheek getracht dit doel te bereiken.

Om goed geschoold te blijven hebben de verpleegkundigen in 2015 verschillende cursussen en/of opleidingen succesvol afgerond, waaronder Palliatieve Zorg Verpleegkundige, voorbehouden handelingen (wet BIG). Regelmatig bezoeken wij symposia van het Netwerk Palliatieve Zorg om op de hoogte te blijven van de laatste ontwikkelingen. Het geven van scholing en begeleiding aan de vrijwilligers aan bed was ook onderdeel van ons werk.

In het afgelopen jaar is de dynamiek in het verpleegkundig team veranderd door wisseling van teamleden als gevolg van samenwerkingsproblemen binnen het team.

Het verpleegkundig team

Specialistisch Verpleegkundige Zorg

Het specialistisch team van HWWzorg bestond in 2015 uit 10 mensen en is 24 uur per dag te bereiken voor advies of voor verpleegkundig specialistisch handelen. De zorg wordt gefinancierd vanuit de bestaande indicatie voor palliatieve zorg, net zoals de verpleegkundige zorg die door de vaste verpleegkundigen van het hospice gegeven wordt.

Als specialistisch team zijn wij in 2015 bij 38 gastbewoners van het Jacobshospice betrokken geweest.

Bij de meesten ging het om pijnbestrijding via een morfinepompje. Deze vorm van pijnbestrijding zorgt voor een stabiele spiegel van medicatie. Deze aanpak helpt goed bij mensen bij wie tabletten of pleisters met pijnstillende medicatie niet goed meer werken.

Het team regelt de logistiek rondom de pomp voor het toedienen van de medicatie en sluit de pomp aan. Ook evalueert het team regelmatig het effect van de medicatie, zodat de dosis zo nodig tijdig kan worden aangepast.

Daarnaast verzorgt het team de medicatietoediening bij palliatieve sedaties. Dit gebeurt door middel van toediening van een slaapmiddel. Mensen die terminaal zijn en symptomen hebben die niet meer behandelbaar zijn, hoeven door deze methode de laatste fase niet bewust mee te maken.

Verder hebben wij bij een gastbewoonster totale parenterale voeding verzorgd, wat complete voeding per infuus inhoudt. Zij kreeg zo de tijd om te verwerken wat haar in korte tijd was overkomen en kreeg ze tijd om afscheid te nemen van de mensen die belangrijk voor haar waren.

Het Specialistisch Verpleegkundig Team
Coen Honig

Apotheek

In 2015 telde het Jacobshospice opnieuw ruim 90 gastbewoners. Met zes beschikbare kamers zouden die bewoners (uitgaande van een bezetting van 100%) circa 25 dagen in de hospice verblijven. Dat betekent een enorme uitdaging om zorg te verlenen, die optimaal aansluit bij de voorgeschiedenis van de bewoners, terwijl deze zorg vaak relatief kort duurt. Deze uitdaging geldt vooral voor de medewerkers van de hospice, maar zeker ook voor de apotheek, die de medicatie verzorgt voor deze bewoners.

Dit is voor ons aanleiding geweest om de kwaliteit van onze farmaceutische zorgverlening te onderzoeken. Wij hebben gevraagd of apotheker Cleo Chung dit onderzoek bij het hospice mocht uitvoeren. Doel is om vooral de waarde van het geneesmiddelgebruik goed te bestuderen en te evalueren. Sinds de zomer van 2015 is Cleo daarom ook vaste deelnemer aan het multidisciplinaire overleg in het hospice.

Wij hopen dat haar onderzoek zal leiden tot aanbevelingen om met name de farmaceutische zorg voor bewoners te kunnen verbeteren. Daarnaast hebben we de medewerkers van het hospice nageschoold in het gebruik van cannabis als medicatie bij palliatieve patiënten.

De samenwerking met het hospice is opnieuw soepel en goed verlopen.

De verpleegkundigen van het hospice en de verschillende betrokken artsen en de apotheek vormen een goed team dat erg goed op elkaar is ingespeeld. Zo staan we samen 168 uur per week klaar om de bewoners van de best mogelijke zorg te voorzien.

Transvaal Apotheek
Paul Lebbink

Geestelijke en spirituele zorg

In het Jacobshospice kunnen alle bewoners voor hun spirituele zorg uit hun persoonlijke bronnen putten. Alle geestelijk verzorgers zijn van harte welkom. Daarnaast is Han Cuperus (doopsgezind predikant) beschikbaar voor begeleiding bij zingeving en spiritualiteit. Door ziekte heeft hij in 2015 geen werkzaamheden voor het Jacobshospice kunnen verrichten.

Vanaf 2016 is Han voldoende hersteld om in overleg met de coördinatoren zijn werkzaamheden voor het Jacobshospice te hervatten.

VERSLAG PENNINGMEESTER

Het Jacobshospice heeft in financieel opzicht een uitstekend jaar achter de rug. De jaarlijkse subsidie van het Rijk steeg tot het hoogste niveau ooit, als gevolg van drie jaar met een heel hoge bewonersbezetting. De bezetting is voor ons maar deels beïnvloedbaar, omdat die mede te maken heeft met de onvoorspelbare verblijfsduur van bewoners.

Tegelijkertijd bleven de operationele kosten op een acceptabel niveau, zeker als wij een aantal incidentele uitgaven en extra kosten in aanmerking nemen. Het beroep dat wij daarom hebben moeten doen op de Stichting Vrienden van het Jacobshospice om de operationele tekorten te dekken, bleef beperkt.

Deze uitstekende uitkomsten vormden voor het bestuur geen verrassing: eind 2014 zijn wij daarom een volledige renovatie gestart van het interieur van de kamers van de bewoners. Deze renovatie hebben wij met name met behulp van de Vrienden kunnen uitvoeren, doordat er amper aanvullende middelen nodig waren voor de exploitatie. Deze renovatie vindt plaats dertien jaar na opening van het hospice. Zij maakt dat de kamers nu zeker weer een decennium mee kunnen.

Helaas zijn er ook wat wolkjes aan de hemel. Op het moment van het opstellen van dit verslag is nog onbekend wat er gaat gebeuren met de subsidieregeling voor hospices. De huidige regeling loopt tot en met het einde van lopend kalenderjaar.

In 2015 heeft het ministerie van VWS onderzoek uitgevoerd naar de wensen in het veld ten aanzien van de wijze van financiering van hospices. Het ziet er naar uit dat er een vergelijkbare regeling zal worden opgesteld als de huidige. Maar zelfs als de nieuwe regeling exact door zou lopen als de huidige regeling zullen wij de komende jaren te maken krijgen met lagere subsidies. Enerzijds doordat er steeds meer aanbod van hospicezorg komt, terwijl de subsidie gelijk blijft.

De hoeveelheid subsidie per instelling zal daardoor verminderen. Anderzijds doordat onze heel hoge bezetting in de jaren 2012 tot en met 2014 weer naar het gebruikelijke niveau is gezakt. En dat laatste speelt al in het huidige boekjaar.

Dat neemt niet weg dat wij voor dit jaar wel weer een sluitende begroting hebben weten op te stellen.

Op deze plaats wil ik graag in het bijzonder onze administrateur Maarten Rog dank zeggen voor het voorbereiden van alle financiële rapportages.

Aat van Rhijn

DONATIES EN SCHENKINGEN

De Stichting Vrienden van het Jacobshospice is in 1997 opgericht om de hospice-gedachte uit te dragen: integratie van het stervensproces en de dood in het leven. Daarnaast heeft de stichting de opdracht om steun te verlenen aan het Jacobshospice, financieel en anderszins.

Eind 2015 heeft het bestuur afscheid genomen van bestuurslid Remco Duivenvoorden. Hij heeft vele jaren deel uitgemaakt van het bestuur en is opgevolgd door Aat van Rhijn.

Ook in 2015 ontving de Vriendenstichting veel donaties, afkomstig van familieleden van overleden gastbewoners en andere particulieren (van wie sommigen de stichting al jaren financieel steunen). Ook ontving zij geld van fondsen en van profit- en non-profitorganisaties.

Een aanzienlijk bedrag werd verkregen uit nalatenschappen. In totaal ontving de stichting in 2015 circa € 100.000,- aan schenkingen en nalatenschappen. Daarvan bestond circa € 68.555,- uit nalatenschappen. Een bijzonder sponsorenproject was het zogeheten Tanzaniaproject, waaraan ongeveer 40 sponsoren deelnamen. Dit project leverde € 1000,- op en droeg bij aan de naamsbekendheid van het hospice.

Ook op een andere manier is het hospice zeer royaal ondersteund, namelijk door de stichting Roparun. Deze stichting heeft de kosten van zes anti-decubitusmatrassen ten bedrage van € 14.000,- voor haar rekening genomen. Het hospice is hier zeer blij en dankbaar voor.

Van de donaties zijn gelden aan het hospice ten behoeve van de inrichting ter beschikking gesteld. Daarnaast heeft de Vriendenstichting wederom de financiële garantie kunnen bieden voor de begroting van het Jacobshospice.

De Vriendenstichting heeft een website: www.steunhetjacobshospice. Hier is het laatste nieuws over de stichting te lezen. Daarnaast biedt de website mogelijkheden om te doneren, bijvoorbeeld met iDEAL en incasso.

De Vriendenstichting is dankbaar voor alle bijdragen van personen, fondsen en profit- en non-profitorganisaties. Dankzij hun donaties leveren zij een bijdrage aan een goed functioneren van het hospice. De dankbaarheid gaat in het bijzonder uit naar de families van overleden gastbewoners die alle nabestaanden hebben opgeroepen om te schenken aan de Vriendenstichting. Dat geldt ook voor de vaste groep van (maandelijkse of jaarlijkse) donateurs.

Enkele fondsen en organisaties mogen nog worden genoemd:

- De Loge Groot Nederland
- Humanitas Loge No. 23 van de Grootloge van het Koninkrijk der Nederlanden en het Koninkrijk België van de Independant Order of Odd Fellows
- Lions Club Den Haag-Scheveningen
- de Kattendijke-Drucker Stichting

Bestuur Stichting Vrienden van het Jacobshospice :

D.H. von Maltzahn (voorzitter)

K. de Mol van Otterloo (secretaris)

H. Huysen van Kattendijke (penningmeester)

Comité van Aanbeveling

Drs. W.J. Deetman, lid van de Raad van State

Ds. C.A. ter Linden, emeritus predikant

Vrijwilligers in dienst in 2015

Angelique Soeters
Annemieke Hillen - van Dijk
Annette Stehouwer
Arthur Oudshoorn
Barbara Somers
Beppe Bierlaagh
Carola Kruijswijk
Caroline Helms
Cees van Rossum
Christa Louw
Elly van Eeuwijk
Ghiti Brinkman
Gré van der Tuin
Hanneke Hagen
Henny Stille
Houcine Benghanem
Hugo van der Molen
Inge Lenting
Jacqueline Bakker
Jan Heine
Janine van der Loos
Joanieke Sniijders
John Balk
Joke Meerburg
José Frijns
Josien Westenberg
Julia v.d. Berg van Saporoea
Karin Maks
Kees Blok
Krista van Velzen
Laura Pakvis
Leonie Tours
Lia Nuijens
Liesbeth Gorkovoi
Maddie Rutgerssnoek
Marie Christine de Kroon
Marianne Louise Baan
Marianne Heijsteeg
Marianne Kaekebeke
Marieke van Oppen-Posmus
Marion Kuipéri

Mieke Willemsen
Minka Veltman
Minouche Abee
Monique Cajaux
Monique van Haaster
Nel van Velzen
Nelleke Mineur
Nellie van der Knaap
Nicoline Nolet
Patricia Koolstra
Paul Schenke
Paul van Leeuwen
Renée van Eybergen
Rob Soeters
Rymke de Savornin Lohman
Sabine van de Meeteren
Saskia Janyszczek
Sigrid van Iersel
Tammy Baur
Tanja de Vos
Thea van Kuijen
Tineke Braakenburg
Ton Kagenaar
Toos Govers
Violet Roest

Vrijwilligers uit dienst in 2015

Femke Wiltenburg
Ferry de Jong
Franklin Alkema
Iris Regenbogen
Jenny Hoegge
Joop Kraan
Maaïke Waalwijk van Doorn
Marijke Brooshoofd
Maureen Kroes
Monique Cajaux
Nicolette Rab
Roos Havelaar

Medewerkers huishoudelijk team in dienst in 2015

Alex Ernst
Dominique Alkema
Esmeralda van Bommel
Fiona Verwoerd-Tousain

Medewerkers huishoudelijk team uit dienst in 2015

Josee Olivier (pensioen)

JACOBSHOSPICE

Koningin Emmakade 160
2518 JL Den Haag
Tel. 070 - 308 10 81
Fax 070 - 392 14 77
info@jacobshospice.nl
www.jacobshospice.nl

Stichting Vrienden van het Jacobshospice
p/a Koningin Emmakade 160
2518 JL Den Haag

www.steunhetjacobshospice.nl
IBAN NL46 RABO 0129 9482 84

*Het Jacobshospice is een oecomenisch samenwerkingsverband van de Stichting
Fundatie van Beijeren Van Schagen en de Stichting RK Hospicegroep Den Haag*